

Siekiant užtikrinti tinkamą krašto apsaugą ir karo tarnybos teisinį reglamentavimą, nustatytą atsižvelgiant į Lietuvos narystę NATO ir Europos Sąjungoje, geopolitinę situaciją ir galimas grėsmes valstybės saugumui, Seimas pritarė naujos redakcijos Karo prievolės įstatymui ir lydimiesiems teisės aktams. Nustatyta, kad jaunuoliai karinę prievolę turės atlikti iš karto po mokyklos.

„Čia yra derinama profesionali karo tarnyba ir visuotinis šaukimas, įgyvendinant visuotinės gynybos koncepciją, kam Seimas yra ne kartą pritaręs. Vienas svarbiausių dalykų šiame įstatyme yra tai, kad mes turime principą, kuris galioja visiems, nesvarbu, iš kokios šeimos tu kilęs, nesvarbu, kas tavo tėvai, nesvarbu, kas tu esi, tau galioja ta pati pareiga“, – pakeitimams pritarė Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė.

Įstatyme įtvirtinta nuostata, reglamentuojanti, kad Karo prievolę administruojančios krašto apsaugos sistemos institucijos turės **organizuoti asmenų, sukakusių 17 metų, kurie, jiems sukakus 18 metų, įgis pareigą atlikti karo prievolę, sveikatos patikrinimą**. Pirmasis toks patikrinimas bus tatliekamas 2025 m. (nuo 2026 m., įsigaliojus šaukimo reformai, jaunuoliai jau galės būti įtraukti į karo prievolinkų sąrašus). Apie šaukimą jaunuoliai sužinos atlikus sveikatos patikrą. Gavę šaukimą į aukštąsias mokyklas negalės stoti tol, kol neatliks karinės tarnybos.

Privalomoji pradinė karo tarnyba individualia tvarka galės būti atidedama:

- bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ar vidurinio ugdymo programas, taip pat ir pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, vykdomas kartu su formaliojo profesinio mokymo programomis, išskyrus atvejus, kai atitinkamų metų šaukimo metu jie baigs pagrindinio, vidurinio ugdymo ar formaliąją profesinio mokymo programą;
- 2) aukštųjų mokyklų studentams, į aukštąją mokyklą įstojusiems iki jų įtraukimo į metinį karo prievolinkų sąrašą, – vieną kartą vienam studijų laikotarpiui pagal trumpųjų studijų, pirmosios pakopos (profesinio bakalauro ir bakalauro) studijų programą arba vientisųjų studijų programą, pagal antrosios pakopos studijų programą arba vientisųjų studijų programą, taip pat vieną kartą vienam studijų laikotarpiui pagal laipsnio nesuteikiančią studijų programą, pagal studijas rezidentūroje ir (ar) doktorantūroje, išskyrus tuos aukštųjų mokyklų studentus, kurie ankstesnių šaukimų metu nevykdė karo prievolę administruojančios krašto apsaugos sistemos institucijos nurodymų ar juos vykdė netinkamai.

„Kas yra šitas šaukimas? Tai yra bazinių įgūdžių suformavimas žmogui visam gyvenimui. Todėl, kuo jisai anksčiau ateina į šią karo tarnybą, geriausiai iš karto po mokyklos, jis įgauna įgūdžius. Įgūdžiai tai nėra kursai. Tai yra dalykai, kurie yra visu kūnu pajuntami, kai žmogus išmoksta maskuotis, galvoti taktiškai, išugdo savo drausmės tam tikrus įgūdžius, mokėjimą paklusti, mokėti vadovauti, mokėti būti kariniam kolektyve. Tai yra neįgyjama per kursus ar per nuotoline paskaitas. Čia tiesiog reikia pabūti. Po to tuos įgūdžius, reikalui esant, bus galima atgaivinti“, – sakė Seimo narys Valdas Rakutis.

Karo prievolinkai į privalomąją pradinę karo tarnybą iš neparengtojo kariuomenės personalo rezervo, įskaitant ir pagrindinio karinio parengtumo neįgijusius karo prievolinkus, atliekančius kitą tarnybą rezerve, **šaukiami nuo 18 metų iki kol asmuo sukanka 22 metus** (šiuo metu šaukimo amžius yra 18–23 metai), o raštu pareiškę norą – nuo 18 metų iki kol asmuo sukanka 39 metus.

Į privalomąją pradinę karo tarnybą prievolinkai bus kviečiami 9 mėnesių laikotarpiui, tačiau, atsižvelgiant į Lietuvos kariuomenės poreikius, šis laikas gali būti sutrumpinamas iki 6 mėnesių. 3 mėnesiams bus kviečiami karo prievolinkai, įgiję Lietuvos kariuomenėje trūkstamas profesijas (kvalifikacijas).

Naujos redakcijos Karo prievolės įstatymui (projektas Nr. [XIVP-3402\(2\)](#)) pritarė 85, prieš balsavo trys, susilaikė 14 Seimo narių. Įstatymo pataisos įsigalioja nuo 2026 metų.

